

Valentyna Mykhaylychenko

candidate of philosophy, professor, pedagogy and psychology of social systems
management department by academician I. Zyaziun, National Technical
University “Kharkiv Polytechnic Institute”; Kharkiv, Ukraine
ORCID: 0000-0001-7390-5319
E-mail: valentina_be@ukr.net

Valentin Kobets

senior lecturer, international business and finance department, National Technical University
“Kharkiv Polytechnic Institute”; Kharkiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-3513-5952
E-mail: kobetsvn@gmail.com

Nina Semke

candidate of philosophy, professor, sociology and politology department, National Technical
University “Kharkiv Polytechnic Institute”; Kharkiv, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6452-4012
E-mail: nina_semke@ukr.net

**METHODS AND TECHNIQUES OF FORMING FOCUS ON SUCCESSFUL
PROFESSIONAL ACTIVITY OF FUTURE MANAGERS IN A PROCESS
OF TRAINING AT A UNIVERSITY**

Abstract: the article reveals the essence of the concept of “focus on successful professional activity” and the relevance of its formation in future managers in the process of learning at a university. The methods and techniques of its formation are given that were used in the experiment. As part of contextual learning, modelling, the project method, the creating of success situations and other innovative technologies were used. Business Games were held to set goals and understand the strategy and tactics of achieving them. The formation of focus on the successful professional activity of students of the experimental group was accompanied by a focus on academic success, the transformation of a cognitive motive into a professional one, growth of achievement motivation and self-efficacy. This is also characteristic of students in the control group but to a lesser extent.

Keywords: a future manager, focus on successful professional activity, values, motives, persuasion, forming, experiment, efficiency.

Валентина Михайличенко

кандидат філософських наук, професор, кафедра педагогіки і психології управління соціальними системами ім. академіка І. Зязюна, Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут”; Харків, Україна
E-mail: valentina_be@ukr.net

Валентин Кобець

старший викладач кафедри міжнародного бізнесу та фінансів Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут”; Харків, Україна

E-mail: kobetsvn@gmail.com

Ніна Семке

кандидат філософських наук, професор, кафедра соціології та політології,
Національного технічного університету “Харківський політехнічний
інститут”; Харків, Україна

E-mail: nina_semke@ukr.net

СПОСОБИ І МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ СПРЯМОВАНOSTІ НА УСПІШНУ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ЗВО

Анотація: у статті розкрито сутність поняття “спрямованість на успішну професійну діяльність” та актуальність її формування у майбутніх менеджерів у процесі навчання у ЗВО. Наведено способи і методи її формування, які були використані під час експерименту в рамках контекстного навчання: моделювання, метод проєктів, інноваційні технології, створення ситуацій успіху та ін. Проведено ділові ігри з постановки цілей і усвідомлення стратегії і тактики їхнього досягнення. В результаті показано, що формування спрямованості на успішну професійну діяльність студентів експериментальної групи, супроводжувалося орієнтацією на академічні успіхи, трансформацією пізнавального мотиву в професійній діяльності, зростанням мотивації досягнення і самоефективністю. Це характерно і для студентів контрольної групи, але в меншій мірі, що вказує на ефективність способів і методів, що використовувалися.

Ключові слова: майбутній менеджер, спрямованість на успішну професійну діяльність, цінності, мотиви, переконання, формування, експеримент, ефективність.

Валентина Михайличенко, Валентин Кобець, Ніна Семке

СПОСОБЫ И МЕТОДЫ ФОРМИРОВАНИЯ НАПРАВЛЕННОСТИ НА УСПЕШНУЮ ПРОФЕССИОНАЛЬНУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ БУДУЩИХ МЕНЕДЖЕРОВ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ В ВУЗЕ

Аннотация: в статье раскрыта сущность понятия “направленность на успешную профессиональную деятельность” и актуальность её формирования у будущих менеджеров в процессе обучения в вузе. Приведены способы и методы её формирования, которые были использованы в процессе эксперимента в рамках контекстного обучения: моделирование, метод проектов, инновационные технологии, создание ситуаций успеха и др. Проведены деловые игры по постановке целей и осознанию стратегии и тактики их достижения. В результате показано, что формирование направленности на успешную профессиональную деятельность студентов экспериментальной группы сопровождалось установкой на академические успехи, трансформацией познавательного мотива в профессиональной сфере, ростом мотивации достижения и самоэффективностью. Это характерно и для студентов контрольной группы, но в меньшей степени, что указывает на эффективность используемых способов и методов.

Ключевые слова: будущий менеджер, направленность на успешную профессиональную деятельность, ценности, мотивы, убеждения, формирование, эксперимент, эффективность.

Валентина Михайличенко, Валентин Кобец, Ніна Семке

Розширена анотація для ознайомлення з цією темою:

“Способи і методи формування спрямованості на успішну професійну діяльність майбутніх менеджерів у процесі навчання у ЗВО”

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах велике значення надається професійному розвитку людини як важливій умові її життєвої успішності. Тому у процесі навчання у ЗВО необхідно формування спрямованості студентів на успішну професійну діяльність. Ставлення до обраної професії відіграє велику роль у становленні майбутнього менеджера як професіонала в якій-небудь галузі. Спрямованість на успішну професійну діяльність – це здатність майбутнього менеджера організувати відповідним чином свої знання і здібності, а також енергія і зусилля на успішну пізнавальну і професійну діяльність. Вона характеризується стійкою потребнісно-мотиваційною сферою, наповненою особистісним сенсом і орієнтованою на досягнення поставленої мети, що означає можливість повноцінно самореалізуватися в професійній діяльності та одночасно приносити користь суспільству.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Сучасні вітчизняні психологи підходять до проблеми формування ціннісно-сміслових компонентів професійної спрямованості як до найважливішої задачі професійного самовизначення. І. Бех стверджує, що “надзвичайно важливим на ранніх етапах становлення і осмислення студентом свого ціннісного простору є вміння побачити його зв'язок із цілями й завданнями обраної професії, а також його залучення у спеціально

організовану роботу з розвитку своїх смислових орієнтирів” [1, с. 110]. О. Романовський, В. Михайличенко, Л. Грень визначили “спрямованість на успішну професійну діяльність як сукупність стійких мотивів, переконань і цінностей, які обумовлюють внутрішні потреби в активізації власного особистісного потенціалу, самореалізації і досягненні успіху в майбутній професійній діяльності” [9, с. 213]. Науковець С. Занюк робить висновок про те, що мотивація досягнення виявляється в багатьох аспектах особистісного зростання і є відносно сталим особистісним утворенням. Проте вона також є динамічним утворенням, яке починає діяти у взаємодії з ситуативними факторами [5]. М. Кондратьєва, проаналізувавши дослідження у сфері розвитку мотивації досягнення в зарубіжній і вітчизняній психології, зробила висновок, що спрямованість на успішну професійну діяльність виступає системоутворюючою характеристикою особистості, соціально обумовлена і формується шляхом навчання та виховання у ЗВО [7].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття. Розглядаючи цю проблему з педагогічної позиції необхідно визначити способи і методи, необхідні для її рішення. Такий підхід є плідним у вирішенні практичних завдань із оптимізації навчально-пізнавальної діяльності. Він не тільки описує і прогнозує поведінку студента, але і надає надійний інструментарій для активізації його потенціалу, успішної самореалізації у про-

фесійній діяльності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у визначенні способів і методів формування спрямованості майбутніх менеджерів на успішну професійну діяльність.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У статті розкрито сутність поняття “спрямованість на успішну професійну діяльність” та актуальність її формування у майбутніх менеджерів в процесі навчання у вузі. Формування спрямованості майбутніх менеджерів на успішну професійну діяльність під час навчання пов’язане з їх потребами, цінностями, мотивами, переконаннями, цілями й характеризуються як інтерес до спеціальності, бажання й здатність до цілеспрямованих дій, мотивації досягнення, переконання в тому, що вони зможуть досягти успіху в майбутній діяльності. Об’єднані у єдиний комплекс, вони створюють феномен внутрішнього світу майбутнього менеджера, який відіграє домінуючу роль у розвитку його потенціалу. Ціннісні орієнтації складають ядро його мотивації, особистісного сенсу і відображають ставлення людини до себе, навколишнього світу та інших людей. Вони в значній мірі визначають мотиви і цілі, які ставлять студенти перед собою, й те, наскільки вони упевнені в їх досягненні. Від цього залежать стратегії їхньої поведінки та їхні дії.

Наведено способи і методи формування спрямованості на успішну професійну діяльність, які були використані в процесі експерименту, проведеного серед 150 менеджерів 1-5 курсів НТУ “ХПІ” за допомогою анкетування, тестування, ділових ігор, тренінгів, коучінгу та ін. Показана роль ціннісно-мотиваційної складової потенціалу особистості, яка виступає як внутрішній фактор її професійно-особистісного розвитку і саморозвитку. Контекстне навчання сприяло підвищенню цінності досягнення успіху в професійній діяльності і транс-

формації мотивів під час навчання з навчально-пізнавального на професійний, який в процесі експерименту став у студентів домінуючим. У процесі створення ситуацій успіху та тренінгів підвищився рівень мотивації досягнення, активізована самоефективність майбутніх менеджерів. Формування позитивної системи переконань сприяло підвищенню у студентів впевненості в собі, інтересу до діяльності, задоволеності її результатами. Проведено ділові ігри, спрямовані на постановку цілей і усвідомлення стратегії і тактики їх досягнення. При порівнянні результатів констатувального та контрольного етапів дослідження в експериментальній групі були визначені відмінності за всіма показниками мотиваційно-ціннісної складової готовності до професійної діяльності, що проявляється в зростанні кількості осіб із високим рівнем цілеспрямованості, знання стратегії та тактики досягнення цілей, мотивації досягнення та зменшення кількості осіб із низьким рівнем. Це характерно і для студентів контрольної групи, але в меншій мірі, що вказує на ефективність запропонованих заходів для формування спрямованості на успішну професійну діяльність майбутніх менеджерів. В результаті її формування супроводжувалося установкою на академічні успіхи, трансформацією мотивації в професійну, зростанням мотивації досягнення та самоефективності студентів, активізацією цілеспрямованості і зрештою активною життєвою позицією. Такий підхід був плідним у вирішенні завдань із оптимізації навчально-пізнавальної діяльності. Він не тільки описував і прогнозував поведінку студента, а й давав надійний інструментарій для реалізації його потенціалу, зростання адаптивних можливостей до професійної діяльності.

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Формування спрямованості майбутніх менеджерів на успішну професійну діяльність у процесі навчання

здійснюється на основі усвідомленого вибору професії, особистісного сенсу, трансформації мотивів поведінки у професійну і визначення цілей, які вони ставлять перед собою, а також внутрішньої потреби в досягненні успіху та переконання в тому, що це цілком можливо. Нами вона представлена як комплексна системоутворююча характеристика, яка визначає ставлення до навчально-пізнавальної діяльності, цінності, мотиви, переконання, зусилля, які студенти на неї витрачають й, нарешті, їх результати.

Problem setting. In today's context, great importance is associated with the professional development of a person as an important condition for his life success. Therefore, in the process of studying at the university, it is necessary to form students' orientation to successful professional activity. It is the ability of the future manager to properly organize their knowledge and abilities, as well as the energy and effort for successful cognitive and professional activity. It is characterized by a stable need-motivational sphere, filled with personal meaning and oriented towards the goal, which means the opportunity to fully self-actualize in professional activity and at the same time benefit the society. The objectives of educational and professional activity must be not only clear but also perceived as a goal that needs to be achieved.

Recent research and publications analysis. Modern Ukrainian psychologists approach the problem of the formation of value-semantic components of professional focus, as the most important task of professional self-determination. I. Bekh argues that "extremely important for a student in the early stages of formation and understanding of his value space is the ability to see its connection with the goals and objectives of the chosen profession, as well as his involvement in specially organized work to develop their semantic landmarks." [1, с. 110]. O. Romanovskyi, V. Mikhailichenko, L. Gren' defined "focus on the successful

Формування спрямованості на успішну професійну діяльність нерозривно пов'язане з розвитком потенціалу студентів та є безперервним процесом. Цей процес переростає в стійке внутрішнє прагнення до подальшого самовдосконалення, руху до професійної майстерності і досягнення успіху в житті. Він піддається цілеспрямованому управлінню і хоча відбувається передусім у внутрішньому світі особистості, має яскраво виражений зовнішній прояв в отриманих результатах, які потребують подальших розвитків.

professional activity as a set of stable motives, beliefs, and values that determine the internal needs for activation of one's personal potential, self-realization and success in the future professional activity" [11, с. 270]. They claim that the student who is aware of the need for the knowledge, qualities, and skills necessary for the successful professional activity will be active in vocational training. On this basis, he forms the motive of success achievement, develops the ability to set goals and achieve them. These processes reflect the essence of the motivational and behavioural aspects of the activity of teachers and students in the educational process. M. Kondratieva analyzed the research in the field of development of achievement motivation in psychology and considered it as an important component of the value-motivational attitude to work or as a focus to successful professional activity, which acts as a system-forming characteristic of the individual, socially conditioned and formed through education and nurturing in the process of a university education. Considering this problem from the pedagogical point of view it is necessary to determine the ways and methods necessary for its solution, which became the purpose of this research [7]. This approach is fruitful in solving practical problems of optimizing learning and cognitive activity. It not only describes and predicts student behaviour but also provides a reliable toolkit to activate his/her potential, successful self-realization in professional activity.

Paper objective. Forming of future managers' focus to successful professional activity during training is connected with their needs, values, motives, beliefs, goals and is characterized as interest in a specialty, willingness, and ability to purposeful actions, achievement motivation, belief that they will be able to achieve success in future activity. Combined into a single complex, they create the phenomenon of the inner world of the future manager, which plays a dominant role in the development of its potential. Value orientations are the core of his motivation, personal meaning and reflect the attitude of man to himself, the world and other people. They largely determine the motives and goals that students set for themselves, and how confident they are in achieving them. The strategies of their behaviour and, ultimately, their actions depend on it. The formation of these factors became the subject of a study conducted by National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" among 150 future managers.

Paper main body. The personal and professional development of students at a university depends on the meanings and values that they find in their professional activity. They play a big role in becoming a Manager, achieving skills in the chosen activity. Value orientations, being an element of not only consciousness but also human behaviour, become the motives of his activity. According to the results of the study, the hierarchy of values important for the individual and their presence in the opinion of the students of the experimental and control group at the Prior research stage differs little. It is noteworthy that students underestimate in the hierarchy the values of achieving professional success (fifth and sixth place), that is, it is not yet relevant enough. The value of achieving success in professional activity at this stage of the experiment was in importance and presence in the experimental group in second place, and in the control group in fourth place. The self-development of the individual was in the first place, the development of his/her strengths and abilities,

improving the level of skill and competence, life satisfaction remained the priority.

The success of learning activity is influenced by the power of motivation and its structure. Motivation is a process of mental regulation that influences the direction of activity and the amount of energy that is mobilized to fulfil it. In the course of study, the students' motivational structure is further developed: first, general personality motives are transformed into educational ones; there is a further transformation of cognitive motives into professional ones, which is related to the assimilation of elements of professional activity and determines the success of the learning process. In this case, professional motivation is a decisive condition for the formation of focus on a successful professional activity. It is an internal driver of the personal development of the future manager on the way to effective self-realization in the activity.

During the experiment, to study the dynamics of motives of educational and cognitive activity of students, the method of diagnostics of the educational motivation of students by A. Rean and St. Yakunin in the modification of N. Badmayeva was used. The following structure of motivation of training of future managers of the experimental group at Prior, and Ex Post Facto research stages was detected (Fig. 1).

The motives transformation indicates that the future managers of the experimental group have increased the level of dominance of professional motivation; the need for personal and creative growth, self-realization of potential has intensified. This allows students to better organize their activity and plan work related to mastering their future profession, determine the content of joint activity with the teacher, which increases their activity and mobilizes them for further independent work. In the control group, a communicative motive remained dominant, followed by a professional one. At the same time, the highest results of activity are characteristic for future managers with dominant motives of prestige, creative self-realization and professional motive. Students

with dominant communicative, social and educational cognitive motives have the lowest readiness for professional activity. It seems that dominance in the value system of the pursuit of knowledge, social activity or communication is not enough for successful activity. The motivation of future managers should be focused on the development of a

professional activity, a creative approach to it, the achievement of prestige on the basis of personal growth.

A significant motivational factor for the effectiveness of students' educational and professional activity is the achievement motivation, which is oriented towards a specific end result, a goal. In the course of

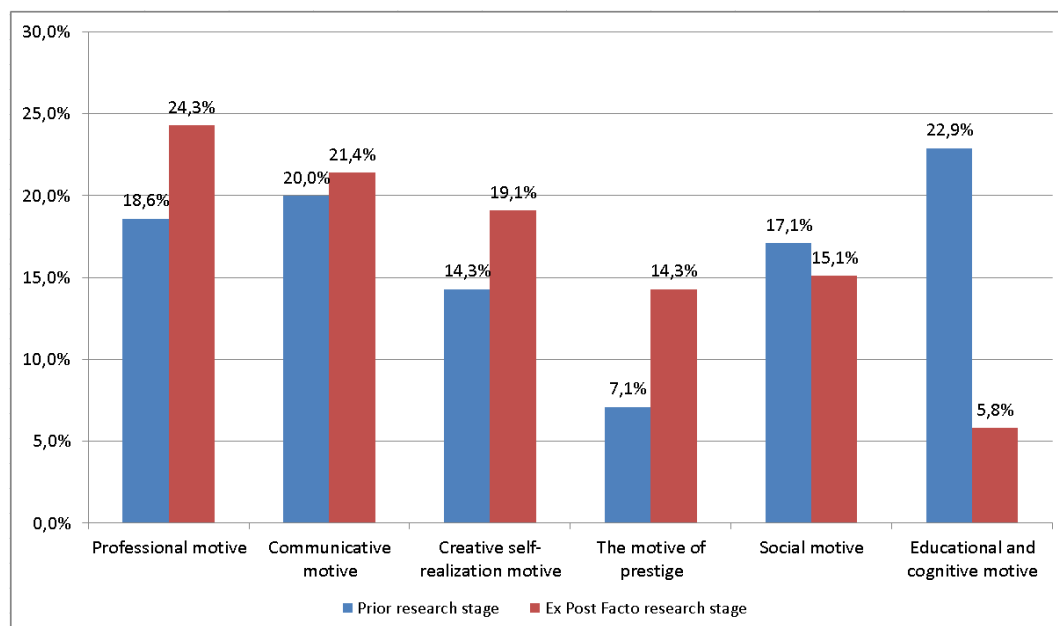

Fig.1. Transformation of motivation structure of future managers in the process of experiment

the experiment, the following changes occurred in the level of achievement motivation for future managers: in the experimental group, the number of students with highlevel of achievement motivation increased by 10.6% due to the same decrease in the number of lowlevel students, while in the control group this data was 5.3%. In doing so, educators created situations of success and conducted pieces of training that generated the achievement motivation. Teachers' interaction with future managers was characterized by the traits of genuine collaboration and was accompanied by a harmonious combination of positive expression of approval of their success and harmless support in case of failure.

The need to achieve was experienced by the student as the desire to succeed, the focus on improving the results of any business

for which he undertakes. It stimulates the individual's search for situations in which he could enjoy success. Teachers created situations of success and conducted pieces of training that generated motivation for achievement. The interaction of teachers with future managers was characterized by the features of true cooperation and was accompanied by a harmonious combination of positive expressions of approval of their success and inoffensive support in case of failure. Teachers explained to students that to develop the motive of achievement is necessary to do the following.

1. To set realistic but high goals.
2. To know your strengths and weaknesses.
3. To believe in the effectiveness of their own activities.
4. To identify specific forms of behaviour that allows you to achieve your

goals. 5. To get feedback on the results. 6. To take responsibility for your actions and their consequences and take responsibility for the actions of others.

The formation of achievement motivation was facilitated by the presence of beliefs in their self-efficacy, which greatly influenced the students' behaviour. Self-efficacy expectations are related to a person's level of self-confidence or level of capability to learn or take the actions necessary to achieve the outcome. Self-efficacy organizes the holistic behaviour of students who set themselves a primary goal, actively engage in the activity, choose ways and seek opportunities to fulfil it and strive for constructive results. It is characterized by complete mobilization of students' personal resources and concentration of efforts aimed at self-realization.

The first step to forming beliefs about oneself was for the student to be able to identify aspects of his or her self-view, sources of inner image. They have a powerful influence on students' behaviour and results. Students then tested each belief to see if it was positive or negative and how it worked in specific situations when choosing a particular type of behaviour. To do this, the students tried to remember brightly and clearly the cases when they were successful in carrying out and confirming their beliefs, then analysed their feelings in the thinking process.

By performing successful actions in their minds, they felt satisfied, which strengthened their confidence in themselves and formed an inspiring belief that they could achieve what they wanted. Creating a strong positive internal image for a specific field of activity, and then training and constant development of this line of thought contributed to the formation of self-efficacy of future managers.

In the process of forming focus on successful professional activity, it is important to understand the connection between purpose and motive. It is very important to give personal meaning to the outside tasks and to attract interest in them. Due to the

“connection” of some needs and motives of the individual, the goal acquires an autonomous motivating force and turns into a motive goal. As a result, new goals were formed that led to the transition of educational motivation from the level of knowledge to the level of achievement of professional goals. The students tried to better organize their activity, set specific goals related to the future profession, planned their actions aimed at achieving them, determined the content of joint activity with the teacher. This increased student activity and mobilized them for further independent work.

A. Bandura, based on experimental studies of the relationship and interplay between goal-setting, motivation, success, and self-efficacy, gives the characteristics of optimally set goals. “They should be: 1) specific and clear, so that a person knows what he or she is aiming for; 2) intermediate or close, so that something can be done here and now to achieve these goals; 3) difficult to accomplish, but achievable, to force the individual to work hard and develop their skills, but not to develop a sense of helplessness from constant failure; 4) self-determined, so that the subject of the activity may be responsible for the progress towards the goal and feel satisfied with the independent choice and control of the situation of the activity; 5) small (incremental) or such, consisting of small, auxiliary goals, which can be achieved in stages (and not with one general goal that does not decompose)” [13,123].

A clear awareness of the purpose, the availability of the means of achievement and their own capabilities enhances students' activity. Special attention in the process of forming focus on successful professional activity was given to the future managers' awareness of the strategy and tactics of achieving the goals. To increase activity, teachers sought to ensure that future managers are clearly aware of what needed to be done to achieve the desired and their own capabilities, which contributed to the formation of their optimistic beliefs.

The motivating influence on the

formation of focus to successful professional activity is the use of the acquired knowledge in solving the tasks in the process of independent work. Future managers, participating in the implementation of scientific work of graduating departments, working on the implementation of the target set for internship, in the preparation of coursework, graduation papers, diploma projects with a professional topics, etc., remained in the role of students and at the same time for the purposes, content, forms, process, and requirements for the obtained results mastered the role of specialists. At the same time, they modelled a real professional activity in which the guiding basis is previously acquired knowledge. The teacher determined the content of the educational tasks and actions, their hierarchy, forms of presentation and organization of the implementation of these actions by students and controlled their mastery by the proposed methods and techniques.

An important place in the classes was devoted to the introduction of pieces of training aimed at the formation and development of motivational, behavioural attitudes, as well as abilities, skills, and personal experience in the implementation of goals of professional activity, as well as their correction. In this regard, "The goal harmonization" exercise was conducted in the form of a brainstorming session, during which students in mini-groups were given tasks based on the situation of their own life experience to determine: 1) a number of goals of the organization, 2) a number of goals of the individual, 3) common or related goals of the organization and the individual, 4) ways to harmonize them. After completing the task, the mini-groups presented their results, discussed with the teacher and the audience, and made conclusions. The next stage was to redivide the students into mini-groups so that the students worked with a new composition to perform the same task, but with different input data. The purpose of the exercise was to develop students' ability to harmonize the goals of the group with the personal goals of its members, which contributed to the formation of a

sustainable sense of "We" and increase the sense of cohesion.

Thus, when comparing the results of the Prior and Ex Post Facto stages of the research in the experimental group, differences were found in all indicators of motivational and value component of readiness for professional activity, which is manifested in the increase in the number of persons with high level of goalsetting, knowledge of strategy and tactics for achieving goals, achievement motivation, and reducing the number of persons with low-level on these indicators. This is also typical for students in the control group, but to a lesser extent, indicating the effectiveness of the proposed measures to form focus on the successful professional activity of future managers. As a result, its formation was accompanied by the establishment of academic success, the transformation of motivation into a professional one, the growth of students' achievement motivation and self-efficacy, the activation of goal-setting, and, ultimately, an active life position. This approach was fruitful in solving the problems of optimization of educational and cognitive activity. He not only described and predicted the student's behaviour but also provided a reliable toolkit for realizing his potential, increasing adaptive capacity for professional activity.

Conclusions of the research. The formation of future managers' focus on successful professional activity in the process of training is based on the conscious choice of profession, personal meaning, transformation of motives of behaviour into professional, and defining the goals that they set for themselves, as well as the internal need for success, and confidence that it is quite possible. Many authors have fruitfully considered its structural components. We are presented it as a complex system-forming characteristic that defines the attitude to educational and cognitive activity, motives, beliefs, the effort that students spend on it and, finally, its results. Thus, the formation of focus on successful professional activity is inextricably linked to the development of students' potential and is a

continuous process. This process develops into a steady internal desire for further self-improvement, a movement for professional proficiency and success in life. It is amenable

to purposeful management and although it occurs primarily in the inner world of the individual, it has a pronounced external manifestation in the results obtained.

Список літератури

1. Бех І. Д. Становлення професіонала в сучасних соціальних умовах / І. Д. Бех // Теорія і практика управління соціальними системами. – Х. : НТУ “ХПІ”. – 2008. – № 2. – С. 109–115

2. Вербицкий А. А. Новая образовательная парадигма и контекстное обучение – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов. – 1999. – С. 75

3. Гордеева Т. О. Психология мотивации достижения. / Т. О. Гордеева. – М.: Смысл, Академия. – 2006. – С. 336

4. Грень Л. Н. Активизация потенциала студентов в процессе формирования их направленности на успешную профессиональную деятельность / Л. Н. Грень // Теорія і практика управління соціальними системами. – Х. : НТУ “ХПІ” – 2008. – № 4. – С. 42–49

5. Занюк С. С. Мотиваційний тренінг. Спецпрактикум з психології мотивації / С. С. Занюк. – Луцьк: Вид-во Волинського держ. Університету. – 1998. – С. 64

6. Кобець В. М. Про вплив домінуючих мотивів на готовність студентів-менеджерів до майбутньої професійної діяльності. / В. М. Кобець // Наукові праці: наук.-метод. Журнал. – М.: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. – 2012. – Вип. 197. – Т. 209. – Педагогіка. – С. 33–37

7. Кондратьева М. В. Исследования в области развития мотивации достижения в зарубежной и отечественной психологии / М. В. Кондратьева // Сборник научных трудов СевКавГТУ. – 2005. – № 4. – С. 45

8. Михайличенко В. Є., Грень Л. М., Полянська В. В., Мотивація навчання і ціле покладання студентів / В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень В. В. Полянська, // “Теорія і практика управління соціальними системами” НТУ “ХПІ”. – № 2. – 2011. – С. 67–76

9. Романовский А. Г.,

Михайличенко В. Е., Грень Л. Н. Педагогика успеха / А. Г. Романовский, В. Е. Михайличенко, Л. Н. Грень. – Х.: НТУ “ХПІ”. – 2012. – С. 500

10. Романюк Л. В. Ціннісні орієнтації студентів: сутність, структура і психологічні механізми розвитку / Л. В. Романюк. – К.: “Аветка-НОВА”. – 2004. – С. 188

11. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность / Х. Хекхаузен. – СПб.: Питер; М.: Смысл. – 2003 – С. 860

12. Alvyda, L., Metiūnienė, R. P. Мотивація навчання другої мови // Філологія. Едукологія. – 2006. – Вип. 14 (2). – С. 93–98

13. Бандура А. Розвивайте самоефективність для досягнення особистої та організаційної ефективності / А. Бандура. – 2000

14. Ерозкан А. Аналіз вирішення соціальних проблем та соціальної самоефективності у майбутніх учителів / А. Ерозкан // Навчальні науки: теорія і практика. – 2014. – Вип. 14 (2). – С. 447–455

15. Герхард М. В., Браун К. Г. Індивідуальні відмінності у розвитку самоефективності: ефекти цільової орієнтації та афективності // Навчання та індивідуальні відмінності. – 2006. – Вип. 16 (1). – С. 43–59

16. Искандер М. Взаємозв'язок між співчуттям, самоефективністю та контрольною вірою щодо навчання у турецьких студентів університетів / М. Искандер // Соціальна поведінка та особистість. – 2009. – Вип. 37 (5)

17. Суддя Т. А. Самоефективність та ефективність роботи: невід’ємна роль індивідуальних відмінностей // Журнал прикладної психології. – 2007. – Вип. 92 (1). – С. 107–127

18. Джекс С. М., Блізе П. Д., Бузцелл С., Прімо Дж. Вплив самоефективності на стресоводеформаційні відносини: стиль подолання як пояснювальний механізм / С. М. Джекс,

П. Д. Блізе, С. Бузцелл, Дж. Прімо // Журнал прикладної психології. – 2001. – Т. 86 (3). – С. 401–409

19. Ванкувер Дж. Б., Томпсон Ч. М., Тішнер Е. Ч. Два дослідження, що вивчають негативний вплив само-ефективності на ефективність / Дж. Б. Ванкувер, Ч. М. Томпсон, Е. Ч. Тішнер, Д. Дж. Путка // Журнал прикладної психології. – 2002. – Т. 87 (3). – С. 506–516

References:

1. Bekh, I. D. (2008), "Becoming a professional in modern social conditions", *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsial'nymy systemamy*, Kharkiv: "NTU "KhPI", vol. 2. pp. 109–115

2. Verbickij, A. A. (1999), "New educational paradigm and contextual learning", Moskva: "Issledovatel'skij centr problem kachestva podgotovki specialistov", p. 75

3. Gordeeva, T. O. (2006), "The psychology of achievement motivation", Moskva: "Smysl", "Akademija", p. 336

4. Hren', L. N. (2008), "Enhancing the potential of students in the process of forming their focus on successful professional activity", *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsial'nymy systemamy*, Kharkiv: "NTU "KhPI", vol. 4. pp. 42–49

5. Zaniuk, S. S. (1998), "Motivational training", Special workshop on the psychology of motivation, Lutsk: Volyn State University Publishing House", p. 64

6. Kobets, V. N. (2012), "On the influence of dominant motives on the readiness of student-managers for future professional activities", *Nau-kovi pratsi: naukovo-metodychnyj zhurnal*, M.: "Vydavnytstvo ChDU im. Petra Mohyly", issue 197, vol. 209 "Pedahohika". pp. 33–37

7. Kondrat'eva, M. V. (2005), "Research in the development of achievement motivation in foreign and domestic psychology", *Sbornik nauchnyh trudov SevKavGTU, Stavropol'*: "Severo-Kavkazskij gosudarstvennyj tehničeskij universitet", vol. 4, p. 45

8. Mykhajlychenko, V. Ye., Polians'ka, V. V., Hren', L. M. (2011),

"Motivation of learning and goal-setting of students", *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsial'nymy systemamy*, Kharkiv: "NTU "KhPI", vol. 2. pp. 67–76

9. Romanovskij, A. G., Mykhajlychenko, V. Ye., Hren', L. M. (2012), "Pedagogika uspeha", Kharkiv: "NTU "KhPI", p. 500

10. Romaniuk, L. V. (2004), "Value orientations of students: essence, structure and psychological mechanisms of development", *Kam'ianets'-Podil's'kyj: "Avetka-NOVA"*, p. 188

11. Hekhauzen, H. (2003), "Motivation and activity", Sankt-Peterburg: „Piter”, Moskva: "Smysl", p. 860

12. Alvyda, L., Metiūnienė, R. (2006), "Second language learning motivation", *Filologija. Edukologija*, vol. 14(2). pp. 93–98

13. Bandura, A. (2000), "Cultivate self-efficacy for personal and organizational effectiveness"

14. Erozkhan, A. (2014), "Analysis of Social Problem Solving and Social Self-Efficacy in Prospective Teachers", *Educational Sciences: Theory and Practice*, vol. 14(2), pp. 447–455

15. Gerhard, M. W., Brown, K. G. (2006), "Individual differences in self-efficacy development: The effects of goal orientation and affectivity", *Learning and Individual Differences*, vol. 16(1), pp. 43–59

16. Iskander, M. (2009), "The relationship between self-compassion, self-efficacy, and control belief about learning in Turkish university students", vol. 37(5)

17. Judge, T. A., et al. (2007), "Self-efficacy and work-related performance: The integral role of individual differences", *Journal of Applied Psychology*, vol. 92(1), pp. 107–127

18. Jex S. M., Bliese P. D., Buzzell S., Primeau J. "The impact of self-efficacy on stressor-strain relations: Coping style as an explanatory mechanism", *Journal of Applied Psychology*, vol. 86(3), p. 401–409

19. Vancouver J. B., Thompson C. M., Tischner E. C., Putka D. J. "Two studies examining the negative effect of self-efficacy on performance", *Journal of Applied Psychology*, vol. 87(3), p. 506–516

Стаття надійшла до редколегії 18.05.21